

Društveni jubilej Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj

FOTO: TIMEA HORVAT

4. – 5. stranica

Učenička misa u Santovu

6. stranica

27. Bošnjačko sijelo

7. stranica

VI. Međunarodna učenička konferencija
o Zrinskim

14. stranica

Što bi žrtvovao za vlast, ljepotu ili ljubav?

Zašto treba čitati? U svome odgovoru na to pitanje poznati i priznati hrvatski pisac Kristian Novak djelomično je parafrazirao američkog pisca i scenarista Georga R.R. Martina („Igra prijestolja“, „Pjesme leda i vatre“), rekavši kako „oni koji čitaju, žive tisuće života, a oni koji ne čitaju, do smrti žive samo jedan život“. U čovjekovom životu postoje raznovrsni životni stilovi i navike, pa tako i razdoblja čitanja ili nečitanja. Valjda su tu ljubav prema čitanju na nenametljiv način nastojale usaditi u nas mame, bake ili osobe koje su nam često prije spavanja čitale priču za laku noć. Među čitateljskim navikama je primjerice i to da ne propustimo godišnje najmanje jednom pročitati istu knjigu. Ali s vremenom se mijenjamo, kako u životu tako i u svojim čitateljskim navikama, pa dolaze novi naslovi i ljubavi. No, to ne znači da se jednoga dana nećemo iznova sresti s puno puta pročitanim djelima. Pretpostavljam da ste čitali „Fausta“ Johanna Wolfgang Goethea, „Sliku Doriana Graya“ Oscara Wildea ili „Majstora i Margaritu“ Mihaila Bulgakova. Koja je poveznica između glavnih likova? Neizostavne su scene koje se ponavljaju u ovim djelima, kada se likovi „dogovaraju“ s vragom za zamjenu za određene strasti, na direktni ili indirektni način. Ali zauzvrat, za određenu strast, jer ništa nije besplatno, moraju se odreći svoje duše. Ovi su velikani svjetske književnosti svoje glavne likove „osudili“ na sporazum sa sotonom. Nama, sveznajućim čitateljima je poznato kako je nečastivi doista okrutan poslovni „čovjek“. U srednjem vijeku bilo je dovoljno imati gustu crvenu kosu, pretjerano bogatstvo, znanje ili talent (pogotovo ako je u pitanju bila žena) da bi se posumnjalo da se osoba sprijateljuje s vragom. Primjerice, Faust se nagodio s vragom, Mephistophelesom: za ispunjenje svih njegovih želja dao je dušu nakon svoje smrti, ako u njegovom životu postoji samo jedna minuta kad se osjeća sretnim, a Dorian, lijepi mladić, jedne je noći, razmišljajući o prolaznosti ljepote poželio da umjesto njega ostari njegov portret. „Jedini način da se riješite iskušenja je da mu se predate. Ako se opirete, ako se borite protiv njega, vaša će duša patiti od potisnutih želja“, glasi rečenica u mom slobodnom prijevodu slikara Lorda Henryja Wottona.

Kristina

Glasnikov tjedan

Na djelu su nove akcije negiranja hrvatskoga jezika i identiteta od strane srpskih vlasti i institucija u Srbiji. Političko – jezični skandal puni stupce medijskih platformi. „Nalegoše na jzik hrvatski“, rekao bi pop Martinac. Koliko je

važno čuvati materinski jezik pokazuju i najnoviji napadi na hrvatski jezik, preko ustoličenja „bunjevačkog jezika“ do negiranja hrvatskoga jezika i pitanja opstanka manjinskih zajednica. I Hrvati u Mađarskoj su svjedoci jezičnog zatiranja hrvatskoga jezika od pedesetih do početka devedesetih godina, od južnoslavenskog i srpskohrvatskog do hrvatskosrpskog. Rijetki su se intelektualci iz njihovih redova držali i znali „hrvatski jezik“. Ta politika ostavila je dubok trag sve do danas u generacijama koje su izlazile iz škola u kojima se podučavao južnoslavenski, srpskohrvatski ili hrvatskosrpski, te kultura i povijest s istim pridjevima. Potupno je bjelodano kako bez jasne jezične politike manjinske zajednice mogu teško opstati.

Što se dogđa s hrvatskim jezikom u Srbiji? U udžbeniku gramatike skupine autora „S reči na dela“ za učenike osmih razreda, navodi se da srpski, slovenski, makedonski i bugarski jezik pripadaju skupini južnoslavenskih jezika „a da Hrvati, Bošnjaci i neki Crnogorci srpski jezik nazivaju hrvatski, bosanski, bošnjački i crnogorski“, stoji u priopćenju predsjednice Hrvatskog nacionalnog vijeća u Srbiji, objavljenom 6. listopada.

Dalje stoji kako se takva definicija i podjela južnoslavenskih jezika ne navodi samo u tom udžbeniku, već u svim udžbenicima iz srpskog jezika za osmi razred svih nakladnika u Republici Srbiji. Riječ je, kako dodaje, o stajalištu Instituta za srpski jezik SANU-a.

Od rječnika, do prisvajanja ljudi od knjige i pera i njihovih djela iz nekih davnih stoljeća do dnevne politike.

Reagirao je i Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje kao krovna institucija za proučavanje hrvatskoga jezika, koji „izražava najoštriju osudu postupka srbijanskih obrazovnih vlasti da u udžbenike za osnovnu školu umeće krajnje apsurdnu, znanstveno potpuno neodrživu i netočnu tezu kako je hrvatski jezik samo jedan od naziva za srpski jezik“.

Institut takvo očito krivotvorenje jezikoslovnih činjenica, odnosno nijekanje postojanja hrvatskoga jezika smatra politički motiviranim, naglašavajući da dodatnu težinu takvome neutemeljenome stavu daje i činjenica da je takva skandalozna teza za pravo službeno mišljenje krovne srbijanske jezikoslovne organizacije, Odbora za stan-

dardizaciju srpskog jezika, što je dakle ujedno i stav srbijanskih državnih institucija.

I Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, kao i hrvatski premijer i Vlada te predsjednik države su prosvjedovali prema institucijama Srbije. „To je nedopustivo, sramotna politika i nedostatak poštovanja prema Hrvat-

skoj kao susjednoj zemlji, te očekujemo da se to ispravi“, navodi se u priopćenju hrvatske Vlade. Dok iz Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske navode: „Potpuno je nerazumljivo i u svakom smislu je neprihvatljivo negiranje hrvatskoga jezika u nedavnoj odluci Odbora za standardizaciju srpskoga jezika koji djeluje u okviru Instituta za srpski jezik Srpske akademije nauka i umjetnosti, koje su potom prihvatile i srbijanske nakladničke kuće, a što je rezultiralo nevjerojatnom i sramotnom činjenicom da se u tamošnjim školskim udžbenicima navodi kako hrvatski jezik ne postoji. Imajući u vidu višestoljetnu dijakroniju i iznimnu razvijenost hrvatskoga jezika kakvom se ne može podičiti mnogo jezika, ovakvi stavovi predstavljaju neprijateljski čin prema hrvatskome identitetu i prema Hrvatima gdje god živjeli, a tome se snažno i bezrezervno suprotstavljamo“.

Srbijanski predsjednik je pak izjavio: „Naravno da ćemo pogledati i vidjeti o čemu se radi i ako smo napravili grešku ispraviti ćemo, jer bi to bio fer odnos prema Hrvatima građanima Srbije i našim susjedima“.

Branka Pavić Blažetin

„Političko – jezični skandal puni stupce medijskih platformi. ‘Nalegoše na jzik hrvatski’, rekao bi pop Martinac.“

Svetačna sjednica za 30. rođendan Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj

Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj osnovano je 9. junija 1990. ljeta u Sambotelu, kot prvo hrvatsko regionalno društvo po cijeloj Ugarskoj. „Na tom spravišću je bilo 54 ljudi, od kojih je bilo 45 Gradišćancev. Moglo bi se tako konstatirati da je to bio revolucionarni čin. Hrvatski sabor je proglasio 25. junija 1991., suverenom i samostalnom Republiku Hrvatsku. U društvenoj rezoluciji se očekuju samostalne hrvatske periodike u Ugarskoj, posebne hrvatske televizijske i radijske emisije, -nastava na gradišćanskohrvatskom jeziku-dakle na hrvatskom-, zapošljavanje hrvatskih svećenikov u fara, suradnja s gradišćanskimi Hrvatima u Austriji i Slovačkoj, zastupništvo u Ugarskom parlamentu, osnivanje krovne organizacije Hrvatov u Ugarskoj“, tako „povida“ pano izložbe DGHU-a, ka je bila sastavljena na 25. jubilej DGHU-a. Predsjednici društva su bili Franjo Pajrić st., Vince Hergović, Matilda Bölcs, Marija Pilsić, Čaba Horvat, dr. Andraš Handler i sad jur peto ljetu na ovoj funkciji vrši zadaće Vince Hergović ki je i sazvaio svetačnu sjednicu u petrovski Kulturni dom, 25. septembra, na subotu.

Po pravom, ova obljetnica bi bila jur lani održana u Petrovom Selu, ali pandemija je i u ovom pogledu napravila svoje. Iako je mimo i 31. jubilej utemeljenja, toga dana uz društveni izvješćaj sve nazočne je dočekaio folklorni spektakl s gradišćanskimi folkloraši, zabava s petroviskimi muzičkimi bendi i izložba „Gradišćanski Hrvati u Ugarskoj“, ka je bila sastavljena jur 2017. ljeta, od kuratora dr. Šandora Horvata i suradnice Timeje Horvat. Predsjednik Društva je financijsko i djelatno izvješće začeo s 2019. ljetom, kad je naglasio da je DGHU dobro gospodario s pinezi, bio je održan Hrvatski dan u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji, u Hrvatskom Židanu kulturni festival, državno Hrvatsko shodišće u Nardi i adventski koncert. Ljeto 2019. po financijskom izvješću započeto je s 772 700 ft, a završeno je s 867 000 ft s 71 000 ft, što je još prethodno ostalo u kasi. Lanjsko ljetu je uglavnom viruš onemogućio i spravišća i društvene događaje, jedino je bila održana vekša priredba na Undi i svečevanje zlate maše židanskoga duhovnika Štefana Dumovića, a pravoda bilo je i koordinacijskih sastanaka društvenoga peljačtva. Materijalno stanje je bilo na početku 2020. ljeta 867 000 ft, pri završetku 1 834 000 ft, u kasi s 40 000 ft. „Financijski i danas dobro stojimo, odlično smo šparali, morebit nigdar nismo još ovako dobro stali“, izjavio je Vince Hergović ki je još spomenuo za ovo aktualno ljetu celindofsko gradišćansko shodišće pri Putujućoj Celjanskoj Mariji i kulturni festival toga dana ter je predložio da kljetu, po mogućnosti, priredjuju se još i dva festivali, jedan u Bizonji, a drugi u Željeznoj županiji. Pokidob je njegov mandat na funkciji predsjednika istekao, izglasano je da skupščina Društva mora do

Predsjednik Vince Hergović, tajnica Mirjana Šteiner i dopredsjednik DGHU-a Štefan Kolosar sa županijskom zahvalnicom

majuša 2022. ljeta izabrati novo peljačtvo. Zahvalnicu Željezno-županijske skupščine jubilarnomu Društvu je prikerala uz prigodne riči, zastupnica skupščine i ujedno i načelnica Narde, Kristina Glavanić. „Prošlo je trideset ljet u životu ovoga društva, sigurno je bilo lipih dana i teških vrimen za sve nas, ali ja se željim zahvaliti za sve napore, za sve ono, što ste uložili u ovo društvo, svoje vrime, svoj trud i svoj rad, da je ovo društvo djelovalo i širila se je gradišćanska rič tri desetljeća dugo. Želim vam za budućnost da najдете mlade ljude, ki su puni žara, entuzijazma, angažirani ter spremni su za to da se boru za Gradišćance, da se čuva gradišćanska kultura i gradišćanski jezik. Budite gizdavi na

to da smo Gradišćanci da imamo svoj jezik i čuvajte u prvom redu u svoji srci da ste pravi Hrvati!“, naglasila je zastupnica Željezne županije. Predsjednik Društva se je posebno zahvalio da su se odazvali pozivu bivši, a ujedno i prvi predsjednik Društva Franjo Pajrić st. i negdašnji tajnik Geza Völgyi, a i predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban. Ovput su podijeljeni kotrigom Društva i besplatni primjerki knjige JAČKAR, jer izlaženje proširenoga pretiska hrvatskih narodnih jačak iz Gradišća, po Martinu Meršiću i Vinku Žgancu, uz uredništvo Filipa Tyrana, potpomagalo je i Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj uz Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj (Požun) i Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću (Željezno). Potom su svi pozvani k bogatomu stolu ter na folklorni festival u veliki šator.

Tiho

Svečani skup pri glasanju

Za društveni jubilej folklorni poklon

„Ostanite vjerni čuvari baštine, koju ste naslijedili od vaših predaka!“

Kako bi izgledala jedna gradišćanska regionalna proslava prez folklorijade, revije narodne nošnje i zabave, posebno ako se to narihta u Petrovom Selu, kade je najjača i najsnažnija aktivnost kulturnih društav i muzičkih bendov. Tako je 25. septembra, u subotu otpodne, naše selo još jednoč postalo kulturno središće, zahvaljujući i 30. jubileju Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj.

Petroviske školske jačkarice pred nastupom s učiteljicom Sabinom Kapitar-Wagner

Na početku dvournoga programa počasnij konzul Republike Hrvatske, dr. Atila Kos, prešao je pismo hrvatskoga veleposlanika dr. Mladena Andrića, ki zbog svojih obavezov morao je daleko ostati od svečevanja, ali je pismeno čestitao krovnoj organizaciji Gradišćancev, na očuvanju i njegovanju arhaičnoga materinskoga jezika, kulture i običaja. Uz dobre želje poslao je i poruku: „Ostanite vjerni čuvari baštine koju ste naslijedili od vaših predaka, a u svemu tomu imat ćete uvijek i potporu Republike Hrvatske. Živjeli!“ Slično hrvatskomu diplomatu i Jozo Solga, predstavnik Hrvatov u Ugarskom parlamentu, pismeno je gratulirao slavljeniku, a njegove riječi tumačila je moderatorica programa Mirjana Šteiner. „Čestitajući

Petroviska liktarica Agica Jurašić-Škrapić i predsjednica Hrvatske samouprave Ana Škrapić-Timar pozdravljaju goste

vam tri desetljeća postojanja, želim da vas i dalje vodi mudrost i ustrajnost, te da u ovim teškim i izazovnim vremenima budete uzor svim mladim naraštajima i nadalje budete poticaj da sačuvamo ponos na sve naše hrvatske korijene”, poručio je glasnogovornik Hrvatov u našem orsagu. Petroviska liktarica Agica Jurašić-Škrapić pri uvodnoj riječi poklon-festivala je pozdravila kotrige jubilarnoga Društva, turiste Društva Balkan ki su dva dane dugo gostovali i uživali u Pinčenoj dolini, kot i domaču

publiku i sve folklorashe, jačkare i muzičare. Petroviska peljačica Hrvatske samouprave Ana Škrapić-Timar takaj je zaželjila bezbrižnu zabavu uz hrvatski folklor i muziku. Vince Hergović, predsjednik DG-HU-a izrazio je svoje veselje da su na priredbi nazočni i oni osnivači Društva, prezkih pred tridesetimi ljeti gradišćanski civilni glas bi bio zanimio. „Bilo je burnih sjednicov i lipih uspjehov, a mislim, človik je tako da čemerno zabi, a ča je dobro to i dalje u srcu nosi” dodao je još predsjednik, ki je onda podilio spomin-plakete vridnim Gradišćancem. U folklornoj gali najprlje su nastupali brojni hrvatski jačkari Staroga Grada, a petroviski folklorashi HKD-a Gradišće predstavili su nam koreografiju Žetve, ku ovde plesne generacije

Šator je bio pun na folklornom programu

HKD Čakavci iz Hrvatskoga Židana

Starogradski hrvatski zbor

HKD Gradišće iz Petrovoga Sela

tancaju jur od 1970-ih ljet. Diči tamburaški sastav Tanka žica, pod peljanjem Rajmunda Filipovića, mali jačkri zbor školskih divičić s učiteljicom Sabinom Kapitar-Wagner, ovput su sa skupnom produkcijom oduševili publiku. Dokle su se člani HKD-a Čakavci iz Hrvatskoga Židana

pripravljali za Bugarsko kolo, dopredsjednik mjesne Hrvatske samouprave Rajmund Filipović je najavio i zutrašnji petroviški program s trgadbenom povorkom, nastupom solista Erika i muzičkim sastavom Varnyú Country, a Petrovišćane je pozvao i k prikđavanju spomen-mjesta

Na izložbi

Koprive pri zabavi

nacionalnoga zajedništva za 3. oktobar. „Veseli Gradišćanci“ iz Unde sa svojim ples i poznatimi melodijama dobro su zakurili u šatoru. Burni aplauz i skupno jačanje s publikom pokazao je indeks simpatije. Pjevački zbor Zora s tamburaši iz Hrvatskoga Židana, Kisega i Petrovoga Sela, ravno je iz Gornjega Senika dospio toga dana, kade su nastupali na Narodnosnom danu Sambotelske crikvene županije. Na sam kraj maratonskoga programa ostali su još dva tanci, Glamočko kolo iz Bosne i Hercegovine u izvedbi Židancev i baranjski motivi s petrovskim folklorai. Jubilarno slavlje je onda nastavljeno unutar i van šatora, uz pjesme starih dobrih vrimen polag Koprivov, Pin-ka-banda i Žganoga.

Tiho

Tradicija koja se čuva od 2000. godine

Učenička misa u Santovu

U organizaciji Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma 29. rujna je povodom blagdana arkanđela sv. Mihovila, Gabriela i Rafaela u santovačkoj župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Santovu održana već tradicionalna učenička misa. Prije mise prigodne stihove na hrvatskom i mađarskom jeziku kazivali su budući prvopričesnici. Dvojezično misno slavlje na hrvatskom i mađarskom jeziku predvodio je santovački župnik vlč. Imre Polyák, a suslužio je nastavnik bajske Katoličke škole svetog Ladislava, đakon Péter Juhász koji je održao i prigodnu propovijed. Misa je uljepšana učeničkim čitanjima i molitvom vjernika, te pjevanjem koje je u pratnji na orguljama predvodio župni kantor Zsolt Sirok. Na misi su čitali Barbara Tamási, budući prvopričesnici i učenici viših razreda. Prilikom pričesti pjevali su učenici osmog razreda. Učeničkoj misi nazočilo je stotinjak učenika, polaznika vjeronauka, roditelja, baka, djedova i župnih vjernika. Na kraju mise dodije-

Učenički rad

Schumacher, Luca Faragó, učenice 4. razreda Renáta Guti, Kármén Korsós, , učenice 5. razreda Letícia Burány, Zsófia Faragó, Dorina Jakosević, , učenica 6. razreda Dorina Faragó i učenica 8.

Misu je predvodio vlč. Imre Polyák

Najmlađi primaju blagoslov

ljene su nagrade sudionicima likovnog natječaja koji je organiziran u povodu blagdana sv. Arkanđela. Dodijeljeno je dvanaest posebnih nagrada koje su dobili učenica 1. razreda Zselyke Faragó, učenice 3. razreda Ramóna Viastanac, Viktória Kökény, Sára

razreda Henrietta Hatházi. Nagrade im je uručila vjeroučiteljica Katalin M. Tomašev.

Susret i zajedništvo su prigoda za zajedničke doživljaje, zajedničku radost, dijalog, razmjenu mišljenja te njegovanje i jačanje ljudskih veza. „Naravno, to je važno i za vjerski život, jer u našem životu - kako se molimo i u psalmima - ne ovisi sve samo o nama, već i o Bogu, jer uza sve ono što smo dobili na dar od njega tražimo pomoć i blagoslov za sve u svom životu i radu“, kazao je uz ostalo santovački župnik Imre Polyák na učeničkoj misi.

Kako nam je uz ostalo rekao ravnatelj Joso Šibalin, učenička misa organizira se od 2000. godine, kada je ustanovu preuzela Hrvatska državna samouprava. Iako sudjelovanje nije obvezno, učenici, nastavnici i roditelji odmah su prihvatili inicijativu da se na početku školske godine održi učenička misa. Učenici, nastavnici i roditelji okupljaju se i na blagdanskoj učeničkoj misi o blagdanu sv. Martina, koja završava lampionskom povorkom kroz naselje. S obzirom na prihvaćenost takvih okupljanja lijepa tradicija nastaviti će se i ubuduće.

S.B.

Prepuna crkva

27. Bošnjačko sijelo

U organizaciji Hrvatske samouprave Kukinja 28. kolovoza održano je tradicionalno godišnje, ove godine 27. po redu Bošnjačko sijelo. Programi su započeli u ranim prijedopodnevrim satima natjecanjem u ribolovu kod jezera Málom uz sudjelovanje dvanaest ekipa, a nastavljani su malonogometnim turnirom na kojem su se ogledale ekipe četiriju momčadi te revijalnim kuhanjem sarme.

KUD Ladislava Matuška

Jezero Málom privuklo je veliki broj ribiča, koji su nakon hranjenja započeli ribolov. Svi su bili dobro raspoloženi. Najbolje rezultate postigla je ekipa Sukita, drugo mjesto pripalo je ekipi Kukinja, a treće mjesto su osvojili Salančani.

Malonogometni turnir bio je kao i uvijek uspješan. Borba oko lopte trajala je do posljednjeg daha, najbolji su bili domaćini, ekipa Kukinja, drugo mjesto pripalo je ekipi Salante, a treće mjesto ekipi Udvara.

Da bošnjački Hrvati kuhaju najbolju sarmu odavno je poznato ljubiteljima sarme. Pet ekipa se i ove godine ogledalo u natjecanju u kuhanju sarme. Ocjenjivački odbor nije imao lak zadatak. Prvo mjesto pripalo je Ildiki Bošnjak Balaž iz Udvara, drugo mjesto osvojila je pečuška obitelj Csekei, a treće je mjesto pripalo Kulturnoj, gastronomskoj i lovačkoj udruzi pečuških i baranjskih Hrvata i njenom glavnom kuharu, predsjedniku udruge Franji Bariću. Svi koji su kuhali bili su kao i obično nagrađeni ovacijama onih koji su kušali skuhanu ili ispečeno. Milan Kovačević je na ražnju pekao odojak i patke, Kata Kunder, poznata kuharica iz Kukinja, i sada se potrudila, prijatelji lovci iz Osječko-baranjske županije su pomagali kolegama kako u kuhanju tako i dizanju raspoloženja svojim lovačkim pričama.

Orkestar Bačka

Svetu misu u mjesnoj crkvi svete Ane služio je velečasni Gabriel Barić uz orguljašku pratnju Anice Posavac. Nakon mise uslijedio je kulturni program uz sudjelovanje KUD-a Ladislava Matuška, djece iz Kukinja i polaznika kampa „Naš jezik“, koji su kazivali stihove na hrvatskom jeziku.

Danica Kovač recitala je stihove Vladimira Nazora naslova: Hrvatski jezik, Bojana Popović stihove Vesne Haluga naslova: Narodna nošnja, Miroslav Neveloš je recitirao stihove Renate Božanović: Biti lutka, Nataša Kadia i Mirjana Šimai su recitirale stihove Renate Božanović: Nasljedstvo.

Sve nazočne u ime organizatora, među njima konzula Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Nevena Marčića i načelnicu Kukinja Júliju Máli pozdravila je predsjednica Hrvatske samouprave Kukinja Rita Klaić. U sklopu kulturnog programa održan je tamburaški koncert Orkestra Bačka. Unatoč lošim vremenskim uvjetima u programskom šatoru okupio se velik broj ljudi, a na večernjem balu plesni je podij bio prepun kao i šator. Za dobro balsko raspoloženje brinuo se sastav Kićo i njegovi prijatelji, a u svirci su im se kasnije pridružili i članovi Orkestra Bačka. Organizatori Bošnjačkog sijela, Hrvatska samouprava Kukinja zahvaljuju se svim stanovnicima Kukinja koji su nesebično i požrtvovno pomagali kako bi i ovo sijelo bilo što uspješnije. Program su podržali Hrvatska samouprava Kukinja, Mjesna samouprava Kukinja i Fond „Gábor Bethlen“.

Branka Pavić Blažetin

Najmlađi u narodnoj nošnji

Smotra narodnosnih kazališta „Jelen/Lét” u budimpeštanskom Narodnom kazalištu i gostovanje Hrvatskog kazališta Pečuh

U čast 52. Međunarodnog euharistijskog kongresa u Budimpešti, u organizaciji Saveza narodnosnih kazališta u Mađarskoj i Srpskog pozorišta između 6. i 12. rujna, u Narodnom kazalištu upriličena je Smotra narodnosnih kazališta „Jelen/Lét”. U sklopu šestodnevno dogđaja 10. rujna u kazališnoj dvorani Attila Kaszás gostovalo je Hrvatsko kazalište Pečuh s komedijom „Muž moje žene” autora Mire Gavranca. Režiju potpisuje Nina Kleflin, glavne uloge igraju Čarna Kršul, Stipan Đurić i Dejan Fajfer. Smotra je ostvarena financijskom potporom Ureda predsjednika mađarske Vlade i Ministarstva ljudskih resursa. Gostovanje Hrvatskog kazališta Pečuh koordinirala je Hrvatska samouprava Budimpešte na čelu s predsjednikom Stipanom Đurićem, koja je ujedno omogućila i ulaznice za predstavu.

Stipan Đurić, Čarna Kršul i Dejan Fajfer

Četvrto izdanje Smotre narodnosnih kazališta „Jelen/Lét” priređeno je u čast 52. Međunarodnog euharistijskog kongresa i uz blagoslov preuzvišenog primasa, ostrogonsko-budimpeštanskog kardinala Pétera Erdőa. Budući da je program ovogodišnje smotre uvršten u popratne programe Kongresa, u sklopu narodnosnog festivala izveden je i oratorij „Usamljeni mistik” Armenskog kazališta i Pasija iz Csíksomlyóa. Smotra je započela 6. rujna uvodnom konferencijom „Kršćanska prisutnost” i koncertom sakralne glazbe u komornoj dvorani Hilda Gobbi. Na konferenciji je naglašeno kako mnoge od zakonom priznatih 13 narodnosti već stoljećima njeguju kršćanske tradicije, imaju svoje crkve i hodočasna mjesta. Crkveni predstavnici pojedinih narodnosti dali su kratak presjek o kršćanskim tradicijama date narodnosti i načinu njegovanja iste. Počasni gosti događaja bili su predstavnici Mađarske katoličke Crkve, društveno-političkog života i svijeta umjetnosti. Festival je izvrsna prilika da

predstavnici narodnosnih kazališta ponovno budu zajedno i predstave se široj javnosti i struci. Cilj priredbe je potaknuti, podržati i razvijati narodnosno glumište na njihovom materinskom jeziku te pomoći u uspostavi veza s mađarskom kazališnom scenom. Događaj istodobno široj javnosti i narodnostima omogućuje uvid u trenutačno stanje narodnosnog glumišta. Prigodnu konferenciju popratilo je i otvorenje izložbe radova beogradskog akademskog slikara Svetozara Pandurovića „Trideset godina crkveno-umjetničkog stvaralaštva”. Uvodnom događaju prisustvovao je i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga. U okviru šestodnevne Smotre narodnosnih kazališta „Jelen/Lét” publika je pratila 17 predstava u izvedbi 14 narodnosnih kazališta, kao i budimpeštanskog Narodnog kazališta, koje je sudjelovalo s tri predstave.

Prema najavljenom programu Hrvatsko kazalište Pečuh trebalo je gostovati s predstavom koja je postavljena prema

tekstu Ive Brešana „Viđenje Isusa Krista u kasarni V.P. 2507”. Predstava je koprodukcija vinkovačkog Gradskog kazališta Joze Ivakića, Narodnog pozorišta Tuzla, Hrvatskog kazališta Pečuh i Umjetničke organizacije Slavonski Broadway iz Slavanskog Broda. Međutim, zbog bolesti glumca došlo je promjene i 10. rujna u kazališnoj dvorani Attila Kaszás izvedena je komedija Mire Gavranca „Muž moje žene” u režiji Nine Kleflin. Sjajni trojac Čarna Kršul (Dragica), Stipan Đurić (Kreše) i Dejan Fajfer (Dejan) i ovoga puta odlično je uprizorio svoje likove. Priča je to o dvojici muškaraca koji pet godina žive u braku s istom ženom, a da ne znaju jedan za drugoga. Zaplet počinje u trenutku kada jedan od njih sazna da je njegova žena udana za drugoga. Nije to prvo djelo autora Mire Gavranca koje je Hrvatsko kazalište Pečuh postavilo na scenu, naime 7. travnja 2006. uprizorilo je dramu „Veseli četverokut” u režiji Stipana Filakovića, 2. svibnja 2010. godine premijerno izvelo komediju „Rogonje” u režiji Želimira Oreškovića, dok je predstavu „Muž moje žene” i „Povratak muža moje žene” izvelo 14. svibnja 2021. godine.

Kristina Goher

Trenutak za pjesmu

a kamoli

*ni boga nema
koji bi te*

razumio

a kamoli

čovjeka

Duso Šimara Pužarov

VI. Prevoditeljski kamp László Németh u Lakiteleku

Uloga narodnosnih tjednika u kulturnom posredovanju

U organizaciji Pučkog učilišta u Lakiteleku, Zaklade za istočno- i srednjoeuropska istraživanja i obrazovanje te Društva mađarskih pisaca od 16. do 22. kolovoza 2021. godine održan je šesti Prevoditeljski kamp „Németh László” u Lakiteleku. U kampu je sudjelovalo pedesetak polaznika.

Dana 18. kolovoza na poziv organizatora glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatia Branka Pavić Blažetin sudjelovala je na tribini: „A nemzetiségi lapok szerepe a kulturális közvetítésben / Uloga narodnosnih tjednika u kulturnom posredovanju”. Ovo zanimljivu tribinu i razgovor s njom moderirao je književnik i povjesničar književnosti prof. dr. sc. Caba Gy. Kiss. Tribina je pobudila veliko zanimanje sudionika ovogodišnjeg prevoditeljskog kampa László Németh. Glavna urednica je govorila o značaju i ulozi tjednika Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga glasnika.

Dopredsjednik Mađarskog parlamenta Sándor Lezsák, utemeljitelj Pučkog učilišta u Lakiteleku prilikom objave natječaja rekao

Predavanja su bila zanimljiva i korisna

je za MTI kako očekuju mlade ljude do trideset i pete godine koji se zalažu za povijesne i jezične kulturološke veze Mađarske s njezinim susjedima Hrvatskom, Srbijom, Rumunjskom, Ukrajinom, Slovačkom i Slovenijom. I ove je godine uspješno održana hrvatsko-mađarska prevoditeljska radionica s osam polaznika koju je vodila suradnica Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Lilla Trubić. Ovogodišnji kamp odlikovale su brojne radionice kao i predavanja pozvanih predavača te prevoditeljske vježbe. U svečanosti otvaranja kampa o životu i radu Lászlóa Németha govorio je László Füzi. Na tribini naslova „Susret s urednicama” koju je moderirao Gábor Zsille polaznici kampa mogli su upoznati urednike i novine, časopise: Zoltán Jánosi (Magyar Napló), Endre Papp (Hitel), Andor Mészáros (Országút).

Na tribini naslova Književnosti Srednjoistočne Europe koju je moderirao Andor Mészáros sudjelovali su Ferenc Vince (Szépirodalmi figyelő), István Turczi (Parnasszus), Lajos Pálfalvi, István Vörös.

Polaznici kampa i brojni predavači su u manjim sekcijama prevodili lijepu književnost. Hrvatska, rumunjska, srpska, slovenska, ukrajinska i poljska radionica je uspješno odradila kamp. U hrvatskoj radionici u kojoj su sudjelovali polaznici iz Hrvatske, Mađarske i Vojvodine na prevoditeljskim vježbama radilo se na tekstu suvremene hrvatske spisateljice Maše Kolanović. Uz to polaznici hrvatske radionice su imali tri predavanja koja im je održao knji-

Sudionici i predavači mađarsko-hrvatske radionice

ževni povjesničar, književnik i prevoditelj dr. sc. Stjepan Blažetin, ravnatelj ZZHM-a na temu „Mogućnosti prevođenja suvremenog hrvatskog pjesništva” te „Problemi prevođenja vlastitog pjesničkog teksta”.

Uz rad u sekcijama, sudionici kampa svakog su dana slušali plemenita predavanja o ulozi jezika i književnosti susjednih zemalja, ulozi narodnosnih tjednika u kulturnom posredovanju, o stanju srednjoeuropskih književnosti kod mađarske publike, te o časopisima i nakladništvu.

Kako je za MCC izjavila voditeljica hrvatsko-mađarske prevoditeljske radionice „Pored lijepo književnosti trudi se polaznicima predstaviti prevođenje publicističkih, povijesnih i političkih tekstova kako bi dobili uvid u prevođenje hrvatsko-mađarskih izraza i problematiku prilikom prevođenja brojnih naziva ili izraza. Stoga je među gostujućim predavačima ove godine bio i prevoditelj Ivan Tomek koji je održao predavanje naslova „Pravno nazivlje Austro-Ugarske Monarhije na hrvatskom i mađarskom jeziku” te predavanje „Ranonovovjekovna mađarska i hrvatska povijest – prevoditeljska iskustva i dileme pri prevođenju knjige Antala Molnára: Magyar hódoltság, horvát hódoltság”. Kamp je posjetio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga koji je polaznicima hrvatske radionice govorio o mogućnostima prevođenja političkih pojmova.

Polaznici kampa su uz rad imali mogućnost koristiti svu infrastrukturu Pučkog učilišta, tako usluge wellness centra i vanjskih bazena, igraonicu hotela, a kamp je za sve polaznike bio besplatan.

Branka Pavić Blažetin

Bogatstvo...

Podravci u Barču, listopada 2022. godine

„Navik on živi ki zgine pošteno“

Obilježena 350. obljetnica pogibije Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana

Hrvatska samouprava XV. okruga 15. rujna u Kulturnom centru Csokonai priredila je obilježavanje 350. obljetnice pogibije Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana. Nakon govora predavanje „Zrinski u Međimurju i njihova ostavština“ održala je ravnateljica čakovečkog Muzeja Međimurja Maša Hrustek Sobočan, dok je predavanje pod naslovom „Obitelj Zrinski iz mađarskog gledišta“ održao etnograf Šandor Horvat. Pjesmu „Međimurje kak si lepo zeleno“ otpjevala je Orsolya Dezső Pálné Kuzma, stihove na hrvatskom jeziku kazivao je scenski umjetnik Stipan Đurić, a hrvatske skladbe izveo omladinski sastav Glazbene škole Hubay, dok je literarna i plesna scena HOŠIG-a nastupila s igrokazom „Vremeplov“.

Obraćajući se nazočnima predsjednik Hrvatske samouprave XV. okruga Stjepan Kuzma naglasio je kako je svojevrsna mini-konferencija nastavak ovogodišnjih priredbi samouprave, koje su priređene u znaku prisjećanja na 350. obljetnicu pogibije Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana. U svom prigodnom govoru gradonačelnica Samouprave XV. okruga Angéla Németh Cserdi, opunomoćena ministrica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Vesna Njikoš Pečkar i pročelnica Upravnog odjela za obrazovanje i kulturu Međimurske županije Blaženka Novak opisale su tragične povijesne događaje koji su doveli do pogibije Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana, osvrnuvši se na važnost dvojice junaka u hrvatsko-mađarskoj povijesti i njihov utjecaj na današnjicu. Obraćajući se publici predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban je pozdravio priredbu koju je Hrvatska samouprava XV. okruga organizirala povodom 350. obljetnice pogibije Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana, pridodavši kako se time s jedne strane hrvatska zajednica mađarskog glavnog grada prisjeća značajnih likova zajedničke hrvatsko-mađarske povijesti, a s druge strane pak to je dokaz dobre višedesetljetne suradnje hrvatskog i mađarskog naroda.

Iscrpno i zanimljivo predavanje „Zrinski u Međimurju i njihova ostavština“ odražala je ravnateljica čakovečkog Muzeja Međimurja Maša Hrustek Sobočan. Nakon povijesnog uvoda i prezentacije bogate materijalne ostavštine obitelji Zrinski u Čakovcu ravnateljica Hrustek Sobočan je predstavila projekt „Rekonstrukcija i ravitalizacija fortifikacije Starog grada Čakovca u Muzej nematerijalne baštine“, koji je prijavljen i odobren u sklopu programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., investicijska potpora za kulturu i očuvanje baštine, koji se provodio od 2017. do 2021. godine. Projektom obnove implementirana su i neka suvremena i inovativna arhitektonska rješenja u obnovi, poput staklene nadstrešnice iznad terase glavnog bastiona. U siječnju 2021. godine priveden je kraju i za javnost otvoren drugi kat krila palače Starog grada u Čakovcu, koji je uređen u novi dio muzejskog stalnog postava. U njemu je smještena tematska izložba pod nazivom „Zrinski i čakovečki Stari grad“. Ravnateljica Muzeja Međimurja Čakovec Maša Hrustek Sobočan svoje je izlaganje potkrijepila mnoštvom fotografija i dokumenata. Dokaz njene predavačke vještine je što su brojni članovi publike dobili želju za putovanje u Čakovec i posjet Muzeju. „Nakon pobjede carske vojske nad Turcima 1664. car Leopold I. sklopio je Varšavski mir. Hrvatska i Ugarska nisu pristale da Turci zadrže sve osvojeno od početka rata, te se hrvatsko i mađarsko plemstvo udružilo kako bi ostvarilo svoja prava i kako bi se oduprli centralizmu i apsolutizmu bečkog dvora“, rekao je među ostalim

etnograf Šandor Horvat pridodavši da je prva urota bila ona bana Nikole Zrinskog i mađarskog palatina Ferenc Wesselényija. U daljnjem je opisao povijesne događaje koji su doveli do pogibije Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana, te do toga da su nakon urote njihovi posjedi, gotovo polovina tadašnjih hrvatskih područja, dopala pod upravu bečkog dvora. Etnograf Šandor Horvat održao je predavanje naslova „Obitelj Zrinski iz mađarskog gledišta“, na mađarskom jeziku. U sklopu priredbe pjesmu „Međimurje kak si lepo zeleno“ otpjevala je Orsolya Dezső-Pálné Kuzma, stihove na hrvatskom jeziku kazivao scenski umjetnik Stipan Đurić, hrvatske skladbe izveo je omladinski sastav Glazbene škole Jenő Hubay, dok je literarna i plesna scena HOŠIG-a nastupila s igrokazom „Vremeplov“.

Kristina Goher

Literarna i plesna scena HOŠIG-a nastupila je s igrokazom „Vremeplov“

Dio okupljenih

Zaslužni Gradišćanci odlikovani prilikom jubileja

U okviru svetačne sjednice 30. obljetnice Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj pred bogatim kulturnim programom, odlikovani su još zaslužni kotrugi gradišćanskoga društvenoga žitka. Spomen-plaketu su dostali oni ki su desetljeća dugo, doma, u svojoj hrvatskoj zajednici, a tako i na regionalnoj razini dokazali sa svojimi čini, kako su odani pripadnici gradišćanskohrvatskoga naroda. Prvu plaketu je dobila Marija Nović-Štipković, dugoljetna predsjednica Hrvatske samouprave u Kemlji, drugo odličje je pripalo Magdaleni Hor-

Jolanka Kocsis

Magdalena Horvat-Nemet

Marija Nović-Štipković

Sliva: Čaba Horvath, dr. Andraš Handler, Timea Horvat, Joško Tolnai, Mirjana Šteiner i Šandor Petković

vat-Nemet, bivšoj dirigentici nardarskoga jačarnoga zbora, a treća nagrada bi bila dodijeljena Jolanki Kocsis, peljačici ženskoga zbora Ljubičica u Petrovom Selu, nažalost, sad jur na pokoj. Tri spomenute peršone na priredbi nisu mogle biti med nami, tako im je nagrada kasnije dostavljena. Nadalje su na pozornicu pozvani da im se uručuje najviše društveno priznanje „Za osobit doprinos razvitku društvenog života gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj“ Timea Horvat, novinarka Medijskoga centra Croatica, Joško Tolnai, predsjednik starogradskih Hrvatov, Šandor Petković, predsjednik kiseških Hrvatov i organizator celjanskih shodišćev, Čaba Horvat i dr. Andraš Handler, kot bivši predsjedniki DGHU-a i Mirjana Šteiner, tajnica DGHU-a. U ime presenećenih i odlikovanih Gradišćancev, lipo se zahvaljujemo za ovu veliku čast!

Tiho

Naprikdavanje obnovljene galerije Meršičeve hiže

Seoska i Hrvatska samouprava Plajgora, 4. septembra, u subotu, pozvale su stanovnike i po običaju i susjede, svenek rado vidjene folklorashe i goste na skupno druženje. Ovput se je naprikdala i obnovljena galerija Meršičeve hiže, jer u minulom času iz 2 milijun Ft, napravljena je izolacija, klimatizacija i modernizacija električne mriže iz državnoga narodnosnoga naticanja. Na svečevanje je tako dospio i parlamentarni zastupnik Péter Ágh, ki je i dosad mnogo toga učinio za razvoj ovoga kraja. Kako smo doznali, slijedeći korak je obnavljanje muzejske prostorije „Korijeni“, u kojoj je sačuvano jerbinstvo starih orudaljev židanskoga slikara i kolekcionara Lajoša Brigovića. Vraćajući se domom iz Umoka, jur za protokolarnim dilom programa s objektivom su još vik ulovljeni čarobni plajgorski momenti, jer toga dana sve je stalo na raspolaganje da se dobro čutu i ponovo budu skupa poznaniki, prijatelji i susjedi.

Tiho

U obnovljenoj galeriji su izložena i djela hrvatskih slikarova iz Vojvodine

POTONJA – U Potonji je 18. rujna priređen tradicionalni Dan sela i Hrvatski dan u organizaciji Mjesne samouprave Potonje i Hrvatske samouprave Potonje. Okupljene su pozdravili načelnik Potonje Tamás Reiz i predsjednik Hrvatske samouprave Potonje Jozo Dudaš, a među uzvanicima bio je i parlamentarni zastupnik László Szászfalvi, koji se obratio nazočnima. Brojni programi za sve uzraste i ponuđena ukusna jela privukli su stanovnike. Dječji programi su uvijek popularni, a svetu misu na hrvatskom jeziku u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi služio je martinački župnik Ilija Čuzdi. U glazbenom programu sudjelovali su Zsófia Katz i Sláger Tibó, a nakon vatrometa slijedio je Hrvatski bal. Dan je ostvaren potporom Mjesne samouprave Potonje, Hrvatske samouprave Potonje, Zajednice podravskih Hrvata, Hrvatske samouprave Šomođske županije i Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“.

BPB

Načelnik Tamas Reiz zahvaljuje se župniku Iliji Čuzdiju

Parlamentarni zastupnik László Szászfalvi, načelnik Reiz i predsjednik HS Potonje Jozo Dudaš

Brojna publika

Druženje u Foku

U organizaciji fočke Hrvatske samouprava 11. rujna priređen je uobičajeni godišnji Hrvatski dan. Naš dan je počeo sa hrvatskom misom u poslijepodnevnim satima u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi sv. Ladislava, koju su predvodili martinački župnik Ilija Čuzdi i šeljinski župnik Jozo Egri. Nakon svete mise počeo je kulturni program: prvo su nastupili mali plesači iz Udvara koje je dopratila predsjednica Hrvatske samouprave Udvara Marta Barić-Rónai i manja grupa KUD-a „Marica“ iz Salante. Bal su svirali Tomo Božanović i Čaba Čanji iz Udvara. Nažalost, ove godine nismo se okupili u velikom broju, jer je u okolici Podravine i Pečuha bilo puno programa. Ostvarenje priredbe potpomogli su Fond „Gábor Bethlen“, Kulturno-sportski centar Josip Gujaš Džuretin i Zajednica Podravskih Hrvata.

Kristina K.

Dječja skupina iz Udvara s predsjednicom HS Udvara Martom Rónai

KORJENI '25
MARTINCI, 22.10.2021.
SPORTSKA DVORANA
FELSŐSZENTMÁRTON, SPORTCSARNOK

PROGRAM:

- ✓ 19:00 Doček gostiju
19:00 vokalni koncert
- ✓ 20:00 Svečani kulturni program
Nastupaju:
- pjevački zbor Augusta Šenoe iz Pečuha
- mješoviti pjevački zbor iz Harkanja
- zbor Korjeni iz Martinaca
- Orkestar Vizin
20:00 Uvijek kulturni doček - Inoventile
Folklorni:
- August Šenoa anszamlósítás Pécsen
- harkányi vegyeskar
- Korjeni anszamlósítás
- Vizin zenekar
- ✓ Zabava uz Mejaše i Podravka band
Bal a Mejaši és a Podravka zenekarral

Programi predloženi / Tervezettak:

Uvijek doček gostiju / Inoventile
Hrvatska samouprava Martinaca / Hrvatski Otkrivačnici / Podravski Martinci
Mjesna samouprava Martinaca / Folklorni anszamlósítás Pécsen
Hrvatski kulturni i sportski centar Josip Gujaš Džuretin / Josip Gujaš Džuretin Hrvatski Kulturni i Sporti Központ

NR/US-REP-1-2021/1-000928

Mala stranica

Međunarodni dan pješaćenja

Međunarodni dan pješaćenja obilježava se 15. listopada kako bi se istakla važnost zdravog načina života. Nakon samita o očuvanju okoliša održanom u Rio de Janeiru 1992. godine predloženo je da se jedan dan u listopadu proglasi Međunarodnim danom pješaćenja s ciljem da se toga dana što više ljudi uputi u prirodu i razvija svijest o potrebi ekološkog očuvanja sredine u kojoj žive i svijest o potrebi kretanja, posebno pješaćenja, kao najjednostavnijeg oblika očuvanja i unapređenja zdravlja.

Pješaćenje je veoma važno i za psihičko i fizičko zdravlje. Hodanje je potpuno prirodan vid rekreacije, koje se može izvoditi bilo gdje i bilo kada, bez dodatne opreme. Potrebno je samo dovoljno vremena i malo dobre volje. Redovna šetnja poboljšava psihofizičko stanje, jača svaki mišić u tijelu, a pri tom ne izaziva dodatno opterećenje. Osim toga, nakon tridesetominutne šetnje tijelo počinje lučiti serotonin i endorfin, hormone sreće i na taj način u velikoj mjeri umanjuje stres, a znamo da oslobođenje od stresa blagotvorno djeluje i na san.

Listopad je mjesec hrvatske knjige

„Ajmo hrvati se s knjigom!” moto je pod kojim se ove godine priređuje Mjesec hrvatske knjige. Priredba se održava u okviru Godine čitanja, koja je proglašena na prijedlog Ministarstva kulture i medija s ciljem promocije knjige i čitanja. Fokus ovogodišnjih programa su hrvatski autori, odnosno hrvatska knjiga. Uoči mjeseca hrvatske knjige preporučujemo vam sljedeća djela:

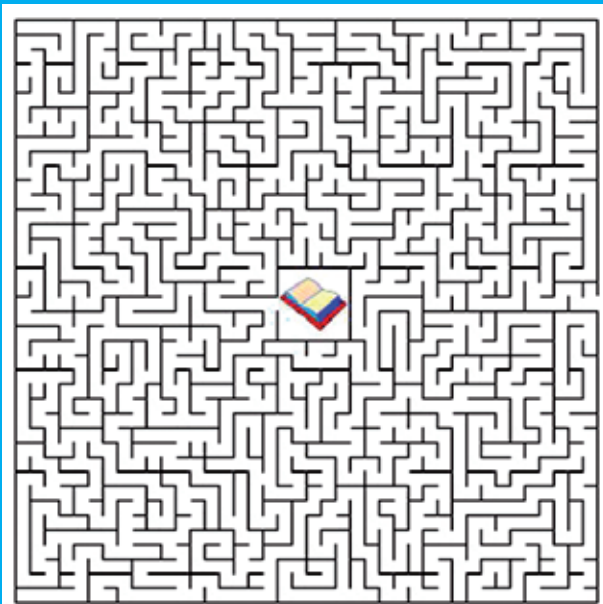
Pavao Pavličić: BILO PA PROŠLO

U autobiografskoj prozi Pavličić piše o dramatičnim sedamdesetima, godinama burnih događanja kojima je bio svjedok. Ne umanjujući važnost tadašnjih zbivanja, o njima piše iz donjeg rakursa, iz perspektive malih ljudi koji su slavili Dan Republike svečano i radno, ali im je i Elvisova smrt bila podjednako važna. Nižu se crtice iz političkih, društvenih i književnih sfera jednog vremena, uklopljene u običan život i prožete humorom. Bilo pa prošlo.

Ivana Simić Bodrožić: HOTEL ZAGORJE

Hotel Zagorje nudi autentičnu sliku društva devedesetih godina u Hrvatskoj iz perspektive devetogodišnje djevojčice, prognanice iz Vukovara. Fascinantno je iščitavati koliko jedinstveni vremensko-prostorni okvir može iznjedrati različitih iskustava odrastanja i postojanja, i do koje mjere deprivirani kapaciteta za razumijevanje „drugoga”. Bez mržnje, predrasuda i gorčine, Hotel Zagorje pripovijeda o samoći i poniženju kao egzistencijalnim faktima s kojima se okolina ne zna i ne mari nositi.

PRONAĐI KNJIGU

Vic tjedna

JABUKA

Dolazi Ivica kući iz škole s torbom punom jabuka. Upita ga otac:

- Odakle ti te jabuke?
- Od susjede tete Anice.
- Je li ona zna za to? – upita ga otac.
- Da. Trčala je za mnom sve do kuće.

VI. Međunarodna učenička konferencija o Zrinskima

U sklopu Dana Zrinskih u Keresturu je 23. rujna u organizaciji Osnovne škole „Nikola Zrinski“, Udruge Zrinskih kadeta i Hrvatske samouprave Kerestura priređena tradicionalna Međunarodna učenička konferencija o Zrinskima. Ovogodišnja tema konferencije bila je predstavljanje životnog djela istaknutih članova obitelji Zrinski. Predavači konferencije bili su učenici Osnovne škole Draškovec, III. Osnovne škole Čakovec, Osnovne škole Retkovec iz Zagreba, Osnovne škole „Katarina Zrinski“ iz Serdahela te keresturske ustanove. Nakon konferencije šest učenika keresturske osnovne škole položilo je svečanu prisegu članova Povijesne postrojbe Zrinskih kadeta.

Međunarodna učenička konferencija prvi put je priređena 2016. godine s namjerom da se očuva spomen na članove obitelji Zrinski te i budući naraštaji nastave istraživati baštinu i njegovati hrvatsku-mađarsku kulturu, crpeći iz djela slavne obitelji vječne ljudske vrijednosti. Mladi predavači temu su istraživali uz pomoć svojih učiteljica, pripremivši prezentacije i usvojivši metode izlaganja na oba jezika. Konferenciju iz godine u godinu na kajkavskom hrvatskom jeziku, kojim se služila i kneževska obitelj, u svrhu njegovanja tog narječja otvara učiteljica dr Erika Rac:

„Nis poštujemo z kipami, zu slavljenjem, s bežanjem, zastavom, s kadetami i mogla bi išće fnogo sega nabrujiti. Nemu, nim ste se presegnuli kaj bodete po negvem duhom živeli i vučili se. Znamo za Zrinskije da su bili ugledna familija. Kaj su govorili kajkavski, ran kak mi tu kre Mure. Kaj je bil tu v gradišču veliki grad, kak su si bili rodbina grof Zrinski i Sigetski Zrinski; kak su fnogo jezika govorili i kak su harcovali sopert Turkov, kaj su pisali. Jako fnogo znamo za nje. I da bi išće već znali, i kaj bi išće bliže dospeli k nam zato organiziramo i dijačke konferencije. Denes bode mo čuli za Nikolu, Jelenu, Katarinu, za Petra, za Katarinu, za društva koja nose ime Zrinskiji“, rekla je u svom pozdravnom govoru učiteljica Rac, nakon čega su predavači održali prezentacije. Učenica Osnovne škole iz Draškovec Sara Puklavec predstavila je život i djelo Petra Zrinskog: govorila je o njegovoj ulozi u povijesti i njegovoj strašnoj pogibiji. Uz njenu temu bila je vezana i prezentacija učenica Osnovne škole iz Čakovca, koje su analizirale i tumačile oproštajno pismo Petra Zrinskog svojoj supruzi Katarini Zrinski Frankopan „Moje drago serce“. Bruna Bodulica, Luna Križaić, Larisa Logožar i Nola Radek pomoću ilustracija svojih vršnjaka od rečenice do rečenice temeljito su prikazale snažne emocije koje se skrivaju među redovima pisma. Tko bi od sudionika više znao o Katarini Zrinski Frankopan od učenika Osnovne škole „Katarina Zrinski“? Georgina Dobos i Dominik Svělec predstavili su ulogu supruge Petra Zrinskog u tzv. Zrinsko-frankopanskoj uroti, a prezentaciju su obojili i pjesmama o Katarini Zrinski. Učenici keresturske osnovne škole Vivien Pekker i Milán Deák također su se odlučili za predstavljanje jedne članice obite-

Učenice iz Čakovca

Sara Puklavec

li Zrinski, Jelene Zrinske, kćeri Katarine i Petra Zrinskog. Naime, u sklopu projekta „Bez granica“ učenici su posjetili utvrdu Munkačevo koju je branila Jelena Zrinska. Zagrebačka učenica Petra Šimić prethodna je predavanja zaokružila predstavljanjem udruga koje u Hrvatskoj njeguju spomen na časnu obiteljsku lozu Zrinskih. Kroz prezentaciju s mnoštvom fotografija sudionici konferencije upoznali su Zrinsku gardu Čakovec, Udrugu Zrinskih i Frankopana, Društvo Katarine grofice Zrinski, Žensko prosvjetno katoličko društvo „Katarina Zrinski“, njihove himne, zdravice, odore te najvažnije priredbe

na kojima nastupaju diljem Europe. Ravnateljica Osnovne škole „Nikola Zrinski“ Beata Herman zahvalila se predavačima na izvrsnim prezentacijama, a svim sudionicima dodijelila je zahvalnice i male poklone. Nakon konferencije uslijedila je inauguracija novih članova povijesne postrojbe Zrinskih kadeta Szébasztiána Dezszyeka, Barnabása Salamona, Árona Ferencza, Krisztiána Sárközija, Richárda Töröka i Botonda Virovecza.

Beta

Predavači i njihovi učitelji na konferenciji

U organizaciji Udruge baranjskih Hrvata

Kamp hrvatske mladeži u Vlačićima

Udruga baranjskih Hrvata ovoga ljeta organizirala je više programa, a jedan od njih bio je namijenjen mladima od 14 do 18-19 godina. Bio je to Kamp hrvatske mladeži koji je održan krajem srpnja u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu „Zavičaj“ u Vlačićima. Kako nam je uz ostalo kazala predsjednica Marijana Balatinac Al-Emad, u kampu je sudjelovalo 18 srednjoškolaca iz Mohača, Vršende, Katolja, Olas, Kozara, Pečuha, Udvara i Minjoroda. Prvenstveni cilj kampa uz njegovanje materinske hrvatske riječi bio je upoznavanje povijesnih, kulturnih, sakralnih znamenitosti i prirodnih ljepota Sjeverne Dalmacije. Odmaralište u Vlačićima omogućuje i rekreaciju, napose novo malonogometno igralište gdje su tijekom večeri sudionici mogli igrati nogomet i družiti se s mještanima. U okviru kampa održano je i više izleta. Tako je organiziran cjelodnevni izlet brodom u Paški

zaljev, zatim u Split i Trogir, gdje su se mladi upoznali s povijesnim i kulturnim znamenitostima. Jednu večer proveli su i u Biogradu na Moru te parku mladih s raznim igračkama, a organiziran je i posjet Novalji. Družili su se, zajedno proslavljali rođendane, a naravno svakodnevno su odlazili i na plažu, što je bio najomiljeniji program. Na povratku su posjetili Etno selo Rastoke i Slunj. Kako nam je kazala Marijana Balatinac mladi su se vratili s brojnim nezaboravnim doživljajima i izrazili želju da se i dogode organizira kamp u našem odmaralištu u Vlačićima. S.B.

POZIV NA JAVNI NATJEČAJ

U Hrvatska samouprava Pečuha raspisuje javni natječaj za dodjelu stipendija hrvatskim srednjoškolcima/srednjošolkama koji/e imaju prebivalište u Pečuhu.

Temeljem ovoga natječaja dodjeljuju se tri stipendije u vrijednosti od 50 000 forinti za drugo polugodište školske godine 2020/21.

Pravo na sudjelovanje u javnom natječaju imaju učenici/ce koji/e ispunjavaju sljedeće opće uvjete:

- pripadnost hrvatskoj zajednici
- prebivalište u gradu Pečuhu
- prosjek ocjena u prethodnom polugodištu najmanje 4,00

Uz prijavu za sudjelovanje na javnom natječaju kandidati/kinje su dužni/ne priložiti:

- dokaz o prebivalištu
- potvrdu srednjoškolske obrazovne ustanove da je kandidat/kandidatkinja polaznik/ica škole
- od strane ravnatelja ovjereni preslik svjedodžbe o uspjehu na kraju drugoga polugodišta u školskoj godini 2020/21.
- kratak životopis na hrvatskom jeziku s posebnim naglaskom na aktivnosti u hrvatskoj zajednici

Prijave na javni natječaj podnose se zaključno do **25. listopada 2021. godine.**

Prijave s nepotpunom dokumentacijom, neovjerene prijave i neovjerene preslike kao i nepravovremene prijave neće se razmatrati.

Prijavu dostaviti na adresu: Pécsi Horvát Önkormányzat 7623 Pécs, Esze Tamás u. 3.

PREDAJA MATURALNIH VRPCI

Srdačno Vas pozivamo na svečanost predaje
maturalnih vrpca u školi Miroslava Križića!

22. 10.
PETAK

Hrvatska gimnazija
Miroslava Križića
SZIGETI ULICA 97.

17 : 00

*„Prvo razmisli! Drugo, vjeruj! Treće, sanjaj!
I na kraju, usudi se.“
Walt Disney*

O povijesti i kulturi Hrvata

Profesor emeritus osječkog sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera prof.dr.sc. Ivan Balta 13. rujna na Bajskoj visokoj školi održao je predavanje na temu povijesti i kulture Hrvata. Studentima učiteljskog i odgajateljskog smjera koji pohađaju hrvatski narodnosni program te njihovim profesorima između ostaloga govorio je o zastavama, hrvatskom grbu i julijanskom i gregorijanskom kalendaru, rekao nam je voditelj hrvatskog smjera dr. sc. Živko Gorjanac. Dodao je kako je predavanjem prof. dr. sc. Ivana Balte u sklopu projekta predavanja profesora iz matice studentima hrvatskog učiteljskog i odgajateljskog smjera započela serija predavanja na bajskoj Visokoj školi Józsefa Eötvösa.

Branka Pavić Blažetin

miCROfon

NATJECANJE U PJEVANJU
ZA HRVATSKU MLADEŽ

16.10.2021.

18:00 | PETROVO SELO | SZENTPÉTERFA

SUDJELUJU

Pjevači uz živu glazbu iz hrvatskih naselja u Mađarskoj,
stručni žiri i prateći sastav miCROfon band.

GOST VEČERI:

ŽELJKO KRUŠLIN KRUŠKA
(LATINO)

BESPLATAN ULAZ

INFO

TEL: +36 20 915 4357 | FACEBOOK: hds: miCROfon

ORGANIZATOR: Hrvatska državna samouprava i Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj

SPONZOR: Samouprava Petrovog Sela i Hrvatska samouprava Petrovog Sela

PROGRAM SE OSTVARUJE FOTOPOROM: NKUL-KP-1-2021/1-001579

PROGRAM HRVATSKOG KAZALIŠTA PEČUH

20. listopada – **Goran Smoljanović: Kuhari**
Vrijeme/mjesto: 11:00 – Hrvatsko kazalište Pečuh
22. listopada – **Vahid Klopčić: Putovanje** / Gostovanje Narodnog pozorišta Tuzla
Vrijeme/mjesto: 19:00 – Hrvatsko kazalište Pečuh
23. listopada – **Goran Smoljanović: Kuhari**
Vrijeme/mjesto: 18:00 – Dječje kazalište Branka Mihaljevića u Osijeku
30. listopada – **Miro Gavran: Muž moje žene**
Vrijeme/mjesto: 18:00 – Hrvatsko kazalište Pečuh

KUKINJ

U organizaciji Hrvatske samouprave Kukinja u Kukinju je 9. listopada nastupilo Hrvatsko kazalište Pečuh s predstavom za djecu naslova „Kuhari“. Glumački trojac Ivan Pokupić, Dejan Fajfer i Goran Smoljanović zabavili su i nasmijali brojnu publiku.